

บทความวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ

The Factors Influencing Love - of - Reading Habit of
Matthayomsueksa 3 Students in Changwat Si Sa Ket

สันติกา ดวงจิต¹

ดร.มนตรี อนันตรักษ์²

รศ.สุรชา อมรพันธุ์³

บทคัดย่อ

นิสัยรักการอ่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านจะมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เป็นรากฐานที่สำคัญของการศึกษาในทุกๆระดับเป็นช่องทางแสวงหาความรู้ ประสบการณ์และจะช่วยพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จได้ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าสองขั้นตอน คือ ขั้นแรกกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านเป็นแบบความสัมพันธ์ตามสมมุติฐาน ขั้นที่สองทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมุติฐานและปรับปรุงให้เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรับแก้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 872 คนจากโรงเรียน 29 โรงเรียน ในจังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความเชื่อในความสามารถของตน แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่าน แบบสอบถามการมุ่งอนาคตควบคุมตน แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

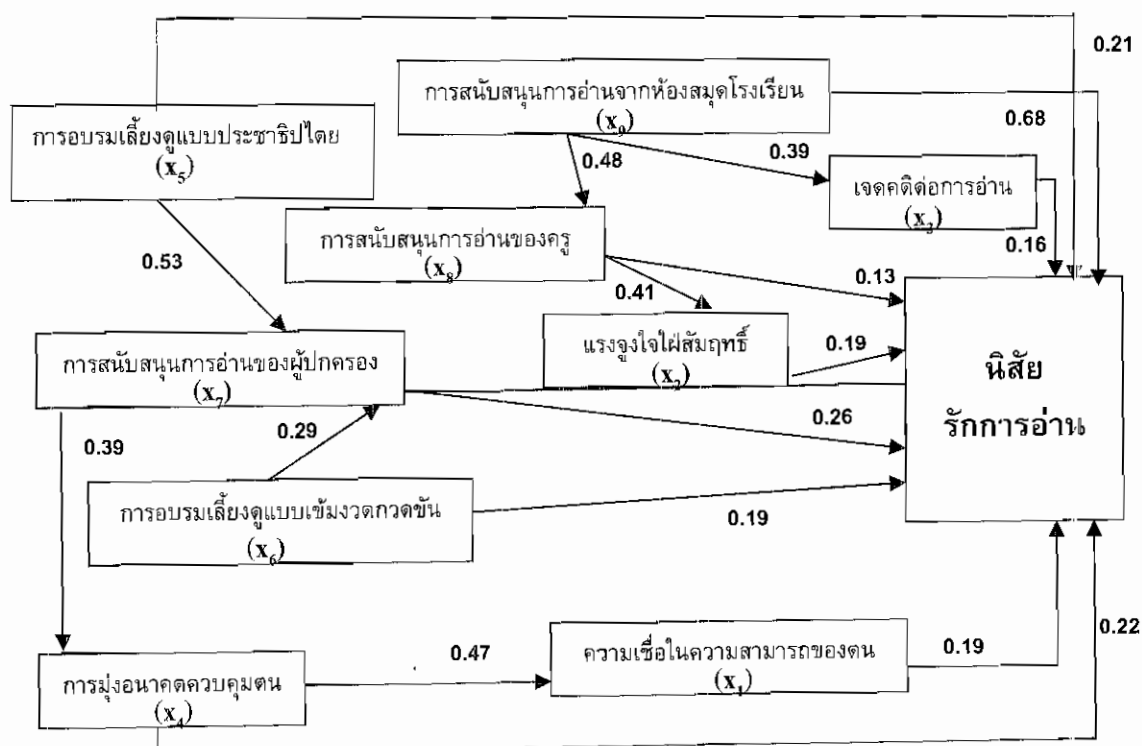
¹ มหาบัณฑิตสาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์และการกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคต้น แบบสอบถามการสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง แบบสอบถามการสนับสนุนการอ่านของครู แบบสอบถามการสนับสนุนการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน และแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .77 .92 .89 .86 .84 .79 .88 .91 .87 และ .93 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุหรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล(LISREL 8.30)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ มี 9 ตัวแปร ตามแผนผัง ดังนี้

ตัวแปรที่ส่งผลในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อนิสัยรักการอ่าน ส่งผลทางตรงได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการอ่าน ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมได้แก่ การมุ่งอนาคตควบคุมตน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนการอ่านของครู และการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน

โดยสรุป ความเชื่อในความสามารถของตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการอ่าน มีอิทธิพลในรูปแบบความสัมพันธ์ที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นในการปลูกฝังหรือพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะ

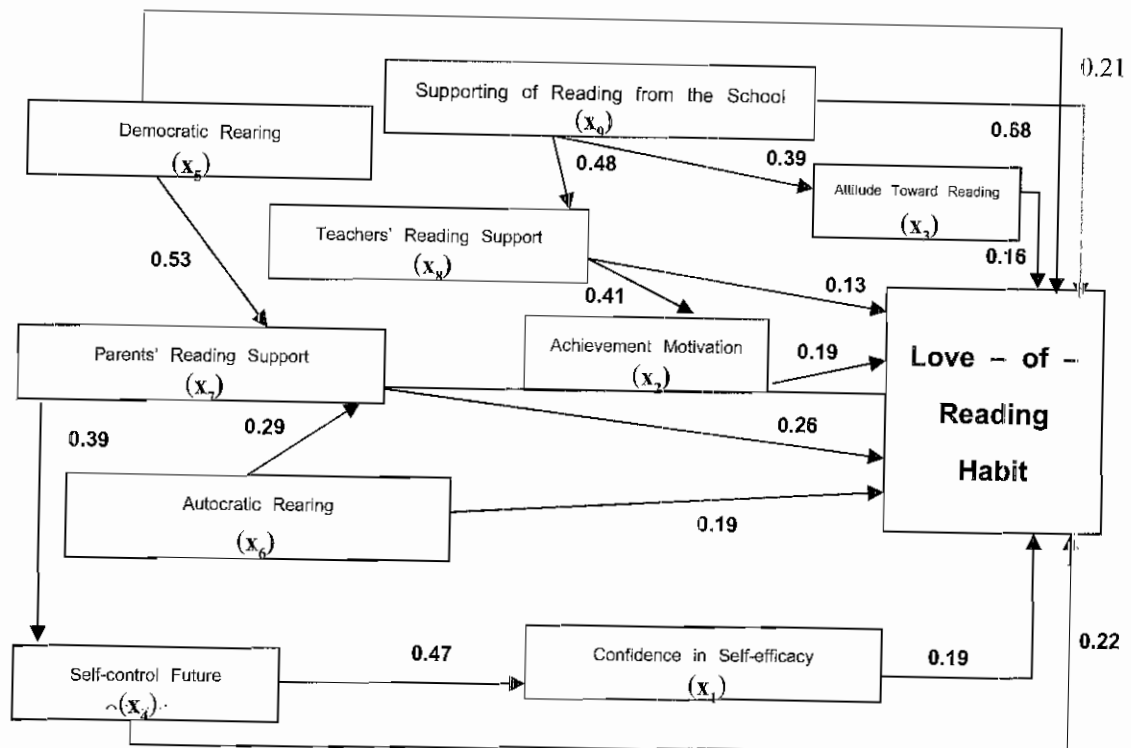
ครูและผู้บริหารควรมีการวางแผนพัฒนาาร่วมกันนำรูปแบบนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม และการพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านต่อไป

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพล, นิสัยรักการอ่าน

Abstract

This study aimed to investigate factors influencing love - of - reading habit. The study was conducted at 2 stages. Stage 1 determined a model of causal relationships influencing love - of - reading habit which was the form of relationships according to the hypotheses. Stage 2 tested the validity of the model of relationships according to the hypotheses, and improved it to be the adjusted model of relationships. The sample consisted of 872 Matthayomsueksa 3 (grade 9) students in Changwat Si Sa Ket, (these schools used to be secondary schools under the former General Education Department), under the Office of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 1 - 4 in the second semester of the academic year 2008, obtained using the multistage random sampling technique. The instruments used for collecting data were : a questionnaires on confidence in self-efficacy, a uestionnaire on achievement motivation, a questionnaire on attitude toward reading, a uestionnaire on self-control future orientation, a questionnaire on democratic rearing,a questionnaire on autocratic rearing, a questionnaire on parents' reading support, a questionnaire on teachers' reading support, a questionnaire on supporting of reading from the school library, and a questionnaire on love – of - reading habit with reliabilities of .77, .92, .89, .86, .84, .79, .88, .91, .87, and .93 respectively. The data were analyzed using causal analysis technique or path analysis using LISREL 8.30 Program.

The study findings revealed that the factors influencing love - of - reading habit of Matthayomsueksa 3 students in Changwat Si Sa Ket, in which these school used to be secondary schools under the General Education Department, under the Offices of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 1 - 4 had 9 variable as shown in the diagram below :

The variables affecting in the form of causal relationships on love - of - reading habit with only direct effect were confidence in self-efficacy, achievement motivation, and attitude toward reading. The variables affecting directly and indirectly were self-control future orientation, democratic rearing, autocratic rearing, parents' reading support, teachers' reading support, and supporting of reading from the school library.

In conclusion, confidence in self-efficacy, achievement motivation, and attitude toward reading had direct influences in the form of causal relationships on love - of - reading habit. Therefore, in cultivating or developing students to have love - of - reading habit, those involved from all sides should closely provide cooperation. In particular, teachers and parents should cooperatively have planning for development by implementing this model as a guideline for promoting and developing organization of learning-teaching activities to create students to have love - of - reading habit in the future.

Keywords : Factors Influencing, Love - of - Reading Habit

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ
 2. เพื่อสร้างรูปแบบแผนภูมิเส้นทางซึ่งอธิบายอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ
- ### ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 10,906 คน จากโรงเรียน 90 โรงเรียน ในจังหวัดศรีสะเกษ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 872 คน จากโรงเรียน 29 โรงเรียน ในจังหวัดศรีสะเกษ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 8 % ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน จำนวน 120 ข้อ แบ่งเป็น 8 ด้าน ด้านละ 15 ข้อ ซึ่งด้านที่ 5 และด้านที่ 6 ใช้ข้อคำถามเดียวกัน ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ .96

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.77 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ .93

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน มี 9 ตัวแปรได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการอ่าน การมุ่งอนาคตควบคุมตน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนการอ่านของครู และการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน

2. ผลการพัฒนาารูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุที่ส่งผลโดยตรงอย่างเดียวยต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการอ่าน

ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุที่ส่งผลโดยตรงและทางอ้อมต่อนิสัย

รักการอ่านของนักเรียนได้แก่ การมุ่งอนาคตควบคุมตน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนการอ่านของครู และการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านในรูปที่เป็นสาเหตุที่ส่งผลทางตรง และส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ผลการสร้างรูปแบบแผนภูมิเส้นทาง ซึ่งอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 9 ตัว สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความเชื่อในความสามารถของตน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่าตัวแปรนี้จะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านได้

2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อนิสัยรักการอ่านสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งแสดงว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมมีความปรารถนาต้องการอ่านให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค

2.3 เจตคติต่อการอ่านเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่านักเรียนที่มีความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อการอ่านโดยบอกกล่าวหรือแสดงท่าทีเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ด้วยการอ่านในเวลาว่างย่อมมีนิสัยรักการอ่านได้

2.4 การมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งโดยตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่านักเรียนสามารถคาดการณ์กว้างไกลวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการจากการอ่าน โดยมีแนวทาง มีความอดทนที่จะรอคอยผลของความสำเร็จในอนาคตและสามารถควบคุมตนเองให้สามารถอ่านได้จนจบและเข้าใจได้

2.5 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งโดยตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่าน แสดงว่าตัวแปรปัจจัยนี้จะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านได้

2.6 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งโดยตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่าตัวแปรปัจจัยนี้จะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านได้

2.7 การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งโดยตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่าบ้านหรือครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

2.8. การสนับสนุนการอ่านของครู เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน ครู บรรณารักษ์ มีบทบาท ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้

2.9 การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็น สาเหตุทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่านแสดงว่า กิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุดที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการอ่านสร้างนิสัยรักการอ่านได้

เอกสารอ้างอิง

- 1 ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2542) การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- 2 พรพนงาม แยมบุญเรือง. (2546) "ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสมงคลทรงเจริญ พระชนมายุ 48 พรรษา," วารสารวิชาการ. 6(3) :14- 20 ; มีนาคม.
- 3 อธิปัตย์ คลีสุนทร. (2546) "โปรดช่วยกันให้เด็ก ๆ รักการอ่านหนังสือ," วารสารวิชาการ. 6(3) : 29-33 ; มีนาคม.